

ΑΝΑΡΤΗΤΕΑ ΣΤΟ ΔΙΑΔΙΚΤΥΟ

ΕΘΝΙΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΡΑΔΙΟΤΗΛΕΟΡΑΣΗΣ**ΑΠΟΦΑΣΗ
55/2019**

Η Ολομέλεια του Εθνικού Συμβουλίου Ραδιοτηλεόρασης, ύστερα από πρόσκληση του Προέδρου, συνήλθε σε συνεδρίαση στον συνήθη γι' αυτό τόπο την 28.11.2017 και ώρα 10:30, προκειμένου να συζητήσει επί της κατωτέρω υποθέσεως. Συγκροτήθηκε από τους: Αθανάσιο Κουτρομάνο, πρόεδρο, Ξενοφόντα Μορώνη, αντιπρόεδρο, και τα μέλη, Καλλιόπη Διαμαντάκου, Νικόλαο Κιάο, Ευαγγελία Μήτρου, Γεώργιο Σαρειδάκη και Δήμητρα Παπαδοπούλου. Απόντα τα μέλη Βασίλειος Καραποστόλης και Γιώργος Πλειός, οι οποίοι είχαν κληθεί νομίμως. Χρέη γραμματέως εκτέλεσε η Αναστασία Μαραζίδου, διοικητική υπάλληλος του ΕΣΡ.

Αντικείμενο της συζήτησης ήταν η ενδεχόμενη παραβίαση της ραδιοτηλεοπτικής νομοθεσίας από τον τηλεοπτικό σταθμό με τον διακριτικό τίτλο OPEN BEYOND (πρώην EPSILON TV), ιδιοκτησίας της εταιρείας με την επωνυμία ΡΑΔΙΟΤΗΛΕΟΠΤΙΚΗ ΑΕ, αναφορικά με διατάξεις περί απαγόρευσης χρήσης παραπλανητικών μεθόδων, στη διάρκεια της εκπομπής «Αποκαλυπτικά» της 26.04.2016. Ο έλεγχος έγινε κατόπιν καταγγελιών.

Για τον έλεγχο σχηματίστηκε φάκελος με αριθμό 219/11.05.2016, ο οποίος ανατέθηκε στη διοικητική υπάλληλο Ειρήνη Κεραμήτσου και στον ειδικό επιστήμονα - νομικό Αντώνη Κεχρή. Στη συνέχεια, η Διοικητική Υπάλληλος υπέβαλε στο ΕΣΡ την με αριθμό πρωτοκόλλου 569/ΕΣ/14.07.2016 έκθεση καταγραφής των πραγματικών περιστατικών της υπόθεσης και ο Ειδικός Επιστήμων υπέβαλε στο ΕΣΡ την με αριθμό πρωτοκόλλου 639/ΕΣ/12.07.2017 νομική του εισήγηση.

Κατά τη συζήτηση της υπόθεσης, για λογαριασμό της λειτουργούσης τον σταθμό ως άνω εταιρείας παρέστησαν οι πληρεξούσιοι δικηγόροι της Μαρία Κωστοπούλου και

Ιωάννης Νικολόπουλος. Ερωτηθέντες από τον Πρόεδρο, οι πληρεξούσιοι δικηγόροι απάντησαν ότι γνωρίζουν το περιεχόμενο του φακέλου, έλαβαν δε τον λόγο και ανέπτυξαν τους ισχυρισμούς τους. Ζήτησαν στη συνέχεια -και η Ολομέλεια δέχτηκε- να τους παρασχεθεί προθεσμία για την κατάθεση εγγράφου υπομνήματος μέχρι και την 20.12.2017 και ώρα 14:00 και η συζήτηση κηρύχθηκε περαιωμένη. Ο σταθμός, ύστερα από δεκτά αιτήματα αναβολής, κατέθεσε στη Γραμματεία του Ε.Σ.Ρ. το με αριθμό πρωτοκόλλου 500/26.01.2018 υπόμνημά του. Επί του υπομνήματος του σταθμού υπήρξε το με αριθμό πρωτοκόλλου 633/ΕΣ/02.08.2018 συμπληρωματικό εισηγητικό σημείωμα του ως άνω ειδικού επιστήμονα -νομικού.

Την 19.2.2019 και ώρα 10.00 η Ολομέλεια συνήλθε σε διάσκεψη επί της υποθέσεως, ύστερα από πρόσκληση του Προέδρου. Συγκροτήθηκε από Αθανάσιο Κουτρομάνο, πρόεδρο, Ξενοφώντα Μορώνη, αντιπρόεδρο, και τα μέλη, Καλλιόπη Διαμαντάκου, Νικόλαο Κιάο, Ευαγγελία Μήτρου, Γεώργιο Σαρειδάκη και Δήμητρα Παπαδοπούλου. Απόντα τα μέλη Βασίλειος Καραποστόλης και Γιώργος Πλειός, οι οποίοι είχαν κληθεί νομίμως. Χρέη γραμματέως εκτέλεσε η Βαρβάρα Χαραλαμπίκη, διοικητική υπάλληλος του ΕΣΡ. Η Ολομέλεια, αφού παρακολούθησε την επίμαχη ροή προγράμματος και άκουσε τον ειδικό επιστήμονα - νομικό Αντώνη Κεχρή:

ΣΚΕΦΤΗΚΕ ΣΥΜΦΩΝΑ ΜΕ ΤΟ ΝΟΜΟ ΚΑΙ ΑΠΟΦΑΣΙΣΕ ΩΣ ΕΞΗΣ

I. Νομικό Μέρος

1. Το ΕΣΡ είναι η αρμόδια κατά το Σύνταγμα Αρχή (άρθρο 15 παρ. 2) για την άσκηση του άμεσου ελέγχου του κράτους επί της ραδιοφωνίας και της τηλεόρασης και την επιβολή των προβλεπόμενων διοικητικών κυρώσεων. Ο άμεσος αυτός έλεγχος του κράτους έχει ως σκοπό, μεταξύ των άλλων, την εξασφάλιση της ποιοτικής στάθμης των προγραμμάτων που επιβάλλει η κοινωνική αποστολή της τηλεόρασης και η πολιτιστική ανάπτυξη της χώρας.
2. Κατά τον ορισμό που περιέχει η διάταξη του άρθρου 1 εδ. β' του Κώδικα δεοντολογίας ειδησεογραφικών και άλλων δημοσιογραφικών και πολιτικών εκπομπών [Π.Δ. 77/2003, ΦΕΚ Α' 75/28.03.2003]: «Στην έννοια της

δημοσιογραφικής εκπομπής εμπίπτουν όλες οι εκπομπές λόγου, που έχουν ενημερωτικό χαρακτήρα, ανεξάρτητα από το χαρακτηρισμό που τους προσδίδεται από τον ραδιοφωνικό ή τον τηλεοπτικό φορέα.»

3. Εξάλλου, οι τηλεοπτικές εκπομπές δεν πρέπει να παραπλανούν τους τηλεθεατές. Ειδικότερα, κατά το άρθρο 5 παρ. 4 του Κώδικα δεοντολογίας ειδησεογραφικών και άλλων δημοσιογραφικών και πολιτικών εκπομπών: *«Δεν επιτρέπεται η χρήση παραπλανητικών... μεθόδων...».*

4. Σύμφωνα, δε, με την Οδηγία 1/17.07.2007 του Εθνικού Συμβουλίου Ραδιοτηλεόρασης: *«Η Ολομέλεια του Εθνικού Συμβουλίου Ραδιοτηλεόρασης θεωρεί... απαραίτητη την χρήση της ένδειξης (Ε) της επανάληψης σε όλες τις εκπομπές που επαναπροβάλλονται».*

5. Επιπλέον, ο κάθε πάροχος περιεχομένου έχει την συντακτική ευθύνη για το μεταδιδόμενο από αυτόν πρόγραμμα. Ειδικότερα, το άρθρο 2 παρ. 1 περ. δ' του Π.Δ. 109/2010 [ΦΕΚ Α' 190/05.11.2010] ορίζει τον πάροχο υπηρεσίας οπτικοακουστικών μέσων ως εξής: *«Το φυσικό ή νομικό πρόσωπο που έχει τη συντακτική ευθύνη για την επιλογή του οπτικοακουστικού περιεχομένου της υπηρεσίας οπτικοακουστικών μέσων και καθορίζει τον τρόπο με τον οποίο αυτό οργανώνεται».*

6. Τέλος, κατά τα στοιχεία β' και ε' της παραγράφου 1 του άρθρου 4 του Ν. 2863/2000 [ΦΕΚ Α' 262/29.11.2000], το ΕΣΡ ελέγχει την τήρηση των όρων και των προϋποθέσεων, καθώς και των εν γένει κανόνων και αρχών, που προβλέπονται στην εκάστοτε ισχύουσα ραδιοτηλεοπτική νομοθεσία και επιβάλλει τις από το άρθρο 4 παρ. 1 του Ν. 2328/1995 [ΦΕΚ Α' 159/03.08.1995], όπως ισχύει μετά την τροποποίησή του από το άρθρο 16 παρ. 1 του ν. 2644/1998 [ΦΕΚ Α' 233/13.10.1998], προβλεπόμενες κυρώσεις.

7. Από τα παραπάνω προκύπτει σαφώς ότι ο κάθε πάροχος περιεχομένου οφείλει, στα πλαίσια της συντακτικής του ευθύνης, να απέχει από τη χρήση μεθόδων που μπορεί να οδηγήσουν στην παραπλάνηση των τηλεθεατών, ενώ οφείλει να κάνει χρήση της ένδειξης (Ε) της επανάληψης σε όλες τις εκπομπές που επαναπροβάλλονται, ούτως ώστε να εξασφαλίσει την προστασία του τηλεοπτικού κοινού, σύμφωνα με τον ως άνω θεσπισθέντα ραδιοτηλεοπτικό κανόνα που δεν επιτρέπει τη χρήση παραπλανητικών μεθόδων.

II. Πραγματικό Μέρος/ Υπαγωγή

Από τα έγγραφα του φακέλου, την παρακολούθηση της επίμαχης ροής προγράμματος και τους ισχυρισμούς της εγκαλουμένης (προβληθέντες προφορικά και εγγράφως), προκύπτουν τα εξής:

1. Η εκπομπή «Αποκαλυπτικά» συνιστά δημοσιογραφική εκπομπή, κατά τον ορισμό που περιέχει η διάταξη του άρθρου 1 εδ. β' του Κώδικα δεοντολογίας ειδησεογραφικών και άλλων δημοσιογραφικών και πολιτικών εκπομπών.

2. Σε όλη τη διάρκεια της εκπομπής «Αποκαλυπτικά», κατά την 26.04.2016, επάνω δεξιά στην οθόνη, υπάρχει η ένδειξη LIVE, ενώ, στην πραγματικότητα, πρόκειται περί επανάληψης της αυτής εκπομπής που μεταδόθηκε την αμέσως προηγούμενη ημέρα (25.04.2016). Εξάλλου, λαμβάνει χώρα μεγάλος διαγωνισμός για αυτοκίνητο αξίας πενήντα χιλιάδων (50.000) ευρώ, ενώ η συμμετοχή στον εν λόγω διαγωνισμό προϋποθέτει κλήση των τηλεθεατών στον αριθμό 14584, με χρέωση 2,99 ευρώ την κλήση. Επίσης, ανακοινώθηκε εγγράφως, σε σχετική καρτέλα, και προφορικά, από τον παρουσιαστή της ως άνω εκπομπής, ότι για κάθε συμμετέχοντα στον διαγωνισμό προβλέπεται δωροεπιταγή 5 ευρώ, η οποία εξαργυρώνεται σε συγκεκριμένο κατάστημα. Τέλος, όπως διευκρινίστηκε στο με αριθμό 500/26.01.2018 υπόμνημα του σταθμού, ο διαγωνισμός ξεκίνησε την 23.04.2016 και ολοκληρώθηκε την 01.05.2016, ενώ όλοι όσοι καλούσαν στον συγκεκριμένο αριθμό τηλεφώνου (14584) έμπαιναν σε κλήρωση και ταυτόχρονα λάμβαναν μία δωροεπιταγή [σελ. 5 του υπομνήματος και επισυναπτόμενο σχετικό έγγραφο με αριθμό 3].

3. Ο παρουσιαστής, στην υπό έλεγχο εκπομπή, προτρέπει το τηλεοπτικό κοινό να συμμετάσχει στον ως άνω διαγωνισμό επισημαίνοντας τις λίγες συμμετοχές σε αυτόν, ως εξής, στα κάτωθι χρονικά σημεία της αναμεταδιδόμενης εκπομπής:

i) 16:23':50''-16:27':54''.

Ο παρουσιαστής αναφέρει ότι υπάρχουν μέχρι στιγμής μόνο δύο κλήσεις και δίνει και χρόνο δεκαπέντε λεπτών για να καλέσουν οι τηλεθεατές.

ii) 16:40':10''-16:41':33''.

Ο παρουσιαστής αναφέρει ότι υπάρχουν μέχρι στιγμής μόνο είκοσι κλήσεις και απομένουν μόνο έξι λεπτά για να καλέσουν οι τηλεθεατές.

iii) 17:19':35''-17:27':30''.

Ο παρουσιαστής συνεχίζει να λέει ότι δεν υπάρχουν πολλές συμμετοχές. Έχει βγει και πάλι έξω από το πλατό, έχει μπει μέσα στο αυτοκίνητο και το διαφημίζει. Δίνει και πάλι ένα χρονόμετρο είκοσι λεπτών προκειμένου να τηλεφωνήσουν οι τηλεθεατές.

iv) 18:03':30''-18:11':03''.

Ο παρουσιαστής έχει βγει και πάλι έξω από το πλατό, έχει μπει μέσα στο αυτοκίνητο και το διαφημίζει. Συνεχίζει να λέει ότι δεν υπάρχουν πολλές συμμετοχές. Δίνει και πάλι ένα χρονόμετρο δεκαπέντε λεπτών προκειμένου να τηλεφωνήσουν οι τηλεθεατές.

4. Υφίσταται, εν προκειμένω, χρήση παραπλανητικής μεθόδου, εκ μέρους του ως άνω τηλεοπτικού σταθμού, η οποία συνίσταται στην αναμετάδοση, κατά την 26.04.2016, εκπομπής που περιέχει διαγωνισμό με έπαθλο ένα αυτοκίνητο, χωρίς τη χρήση της ένδειξης (E) της επανάληψης, εφόσον ο παρουσιαστής, επισημαίνοντας τη μικρή ανταπόκριση των τηλεθεατών, προτρέπει, επανειλημμένα, το τηλεοπτικό κοινό να συμμετάσχει στον ως άνω διαγωνισμό, για τη συμμετοχή στον οποίο οι τηλεθεατές θα έπρεπε να καλέσουν στον αριθμό 14584, με χρέωση 2,99 ευρώ την κλήση. Πρόδηλο είναι ότι ο αριθμός των συμμετοχών στο διαγωνισμό, κατά την αναμετάδοση της εκπομπής, δεν είναι δυνατόν να παρέμεινε και να διακυμάνθηκε με τον ίδιο τρόπο, όπως ανέφερε ο παρουσιαστής, μία ημέρα πριν, κατά την αρχική μετάδοση της εκπομπής (25.04.2016). Άρα, η μη χρήση της ένδειξης (E) της επανάληψης, κατά την αναμετάδοση της υπό έλεγχο εκπομπής, σε συνδυασμό με τις επαναλαμβανόμενες αναφορές του παρουσιαστή στην περιορισμένη συμμετοχή των τηλεθεατών στον ως άνω διαγωνισμό, δημιουργεί τη λανθασμένη εντύπωση σε αυτούς ότι έχουν αυξημένες πιθανότητες να κερδίσουν και, συνεπώς, τους προτρέπει να κάνουν κλήση σε αριθμό υψηλής χρέωσης, ώστε να εξασφαλίσουν συμμετοχή σε διαγωνισμό με έπαθλο ένα αυτοκίνητο.

Εν κατακλείδι, με βάση τη βαρύτητα της παραβάσεως, το κοινώς γνωστό μερίδιο τηλεθέσεως του συγκεκριμένου τηλεοπτικού σταθμού και το γεγονός ότι η εγκαλούμενη υπήρξε πολλαπλώς υπότροπη (και) κατά το πρόσφατο παρελθόν για παραβάσεις της ραδιοτηλεοπτικής νομοθεσίας (όπως προκύπτει από τα τηρούμενα στο ΕΣΡ στοιχεία), κρίνεται ότι η επιβλητέα κύρωση είναι αυτή του προστίμου των είκοσι χιλιάδων (20.000) ευρώ.

ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΛΟΓΟΥΣ ΑΥΤΟΥΣ

Η Ολομέλεια του Εθνικού Συμβουλίου Ραδιοτηλεόρασης δέχεται ότι ο σταθμός της εγκαλουμένης παραβίασε - εκ προθέσεως – τη ραδιοτηλεοπτική νομοθεσία ως προς την υποχρέωση για μη χρήση παραπλανητικών μεθόδων, κατά τα αναφερόμενα στο σκεπτικό.

Επιβάλλει στην εταιρεία με την επωνυμία ΡΑΔΙΟΤΗΛΕΟΠΤΙΚΗ ΑΕ, ιδιοκτήτρια του τηλεοπτικού σταθμού OPEN BEYOND (πρώην EPSILON TV), τη διοικητική κύρωση του προστίμου των είκοσι χιλιάδων (20.000) ευρώ.

Κατά το άρθρο 4 παρ. 3 του Ν. 2328/1995, όπως έχει μετά την δια του άρθρου 23 παρ. 5 εδ. β' του Ν. 3166/2003 [ΦΕΚ Α' 178/02.07.2003] αντικατάστασή του, η παρούσα απόφαση κατά την προαναφερόμενη κύρωση, είναι εκτελεστή κατά:

1. Της εταιρείας ΡΑΔΙΟΤΗΛΕΟΠΤΙΚΗ Α.Ε., που εδρεύει στο Κορωπί Αττικής, στο 2ο χιλιόμετρο Λεωφ. Παιανίας - Μαρκοπούλου, με ΑΦΜ 094249653, Δ.Ο.Υ. ΦΑΕ Αθηνών.
2. Της Μποροντίνα Λιουντμίλα (Borodina Liudmila) του Αλεξάντερ (Aleksandr) με ΑΦΜ 173311781, ΔΟΥ Κατοίκων Εξωτερικού, ως νομίμου εκπροσώπου της εταιρείας.

Κρίθηκε και αποφασίστηκε την 19^η Φεβρουαρίου 2019 και δημοσιεύτηκε την 19^η Ιουνίου 2020.

Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΤΟΥ Ε.Σ.Ρ.

Η ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ

ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ ΚΟΥΤΡΟΜΑΝΟΣ

ΒΑΡΒΑΡΑ ΧΑΡΑΛΑΜΠΙΑΚΗ